

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 4. julija 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 77.

Telefonske razmere v Sloveniji.

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani je na svojem zadnjem obnem zboru v Murski Soboti obširno razpravljala o telefonskih razmerah v Sloveniji in je sprejela sledečo resolucijo:

»Telefonske razmere v Sloveniji so skrajno neugodne. Odredba gospoda ministra pošte in telegrafa št. 56.259 z dne 29. oktobra 1926 porazdeljuje telefonske naročnike v kategorije, ki pa so znatno previsoke. Uvaževati je treba, da se more posluževati naročnik v kraju z velikim številom telefonskih naročnikov samo v lokalnem prometu n. pr. več tisoč telefonskih števil, pri sorazmerno le malo višji naročniki, kot pa naročnik v slabo frekventiranem kraju. Prosimo radi tega, da se pavšalno določena naročnina odpravi ter uvedejo števi, odnosno, da se preuredi kategorije.

Nepravilno pa je postopanje poštne uprave pri instalaciji, odn. premestitvi telefonov. Odredba g. ministra pošte in telegrafa določa instalacijske pristojbine, v katerih je všteti material, delo, aparat in napeljava. Dosledno pa se zaračunavajo poleg instalacijske pristojbine še horendno visoke vsote za material, delo in aparate, kar pa ni upravičeno. Če naročnik te od telefonske uprave predpisane vsote ne prizna, se mu telefon ne napelje.

S takim postopanjem se naročnike odbija in je želja telefonske uprave po komercializaciji telefona iluzorna.

Zato zahteva slovensko trgovstvo:

1. da se ustvari večja razlika med naročnino v krajih z velikim številom naročnikov in onimi z majhnim številom naročnikov, odnosno da se pavšalna naročnina odpravi in uvedejo števi;

2. da se za nove napeljave telefonov pod nobenim pogojem ne zaračunava poleg instalacijske pristojbine tudi material, delo in aparati, marveč, tako kot določa naredba gospoda ministra pošte in telegrafa, zgolj instalacijska pristojbina, v kateri je všteti tudi že material, aparat in delo.

K tej resoluciji je dodala ministrstvu javnih del še posebno spomenico, v kateri je podrobno obrazložila neugodne telefonske razmere v Sloveniji, ki se glasi:

»Gospod minister pošte in telegrafa je na osnovi čl. 38. zakona z dne 29. oktobra 1926 odobril telefonske pristojbine, ki so stopile v veljavo 1. januarja 1927.

Ta odredba gospoda ministra pošte in telegrafa določa nove telefonske pristojbine in deli telefonske naročnike po krajih, upoštevajoč število naročnikov, in po strokah, odnosno poklicih. Taka porazdelitev naročnikov se nam zdi nepravilna. Telefonski naročnik n. pr. v Zagrebu ali Beogradu, ki šteje več tisoč naročnikov, ima v lokalnem prometu na razpolago več tisoč telefonskih števil in plača isto telefonsko naročnino kot oni, ki uporabljajo telefon v kraju z n. pr. 500 naročniki. Razmerje med naročniki je mnogo preozko in bi bilo radi tega nujno potrebno, da se naročniki porazdelijo v več kategorij. Odredba določa namreč najvišjo telefonsko naročnino 3.800 Din letno in to za vse kraje preko 400 naročnikov. Neobhodno potrebno pa je, da se določijo nove kategorije od 400 naročnikov navzgor s tem, da se naročnina za kraje z manjšo frekvenco — do 400 naročnikov — zniža.

Sedanja naročnina in porazdelitev naročnikov je mnogo previsoka in krivi-

čna. Vsled tega naprošamo visoko ministrstvo, da kategorije nanovo uredi; želja gospodarskih krogov pa je, da se uvedejo števi.

Odredba gospoda ministra pošte in telegrafa določa nadalje instalacijske pristojbine. V instalacijski pristojbini je všteti material, delo in aparat za napeljava novega telefona.

V zadnjem času pa se dosledno zahteva poleg instalacijske pristojbine tudi povračilo stroškov za material, delo in aparat.

Navajamo kot dokaz sledeče konkretne primere, ki so se dogodili v poslednjem času v področju ljubljanske poštne direkcije:

Stranka je plačala dinarjev:

Št.	Instalac. pristojbina	Stroški za material, aparat, delo in var.	Skupaj	Plačano preko odredbe
1.	1.600	3.065	4.665	3.065
2.	1.300	1.575	2.875	1.575
3.	1.600	970*	2.570	970
4.	1.600	1.000	2.600	1.000
5.	1.600	100	1.700	100
6.	1.600	15.300*	17.000	15.400
7.	1.400	680	2.080	680
8.	2.120	5.380	7.500	5.380
9.	3.000	2.244*	9.504	6.504
		4.260		

Pod 3, 4, 6 in 9 z *) označene vsote so povračilo za aparat in varovalke.

Omenjamo nadalje slučaj, označen pod 8.: Od stranke se je zahtevalo prvotno za napeljava telefona nekaj nad 8.000 dinarjev, pa se je pozneje vsota za material in delo na energičen protest stranke znižala na 5.380 Din!

V drugem slučaju se je samo za prepis številke (brez instalacije, aparata, varo-

valk itd.) zaračunala instalacijska pristojbina v znesku 2.190 Din, v nekem ponovnem slučaju pa 1.500 Din!

Pa tudi pri zaračunavanju stroškov za material, delo, aparate in varovalke se neenako postopa. Tako so se n. pr. zaračunali v enem in istem kraju stroški: 3.065 Din, v drugem slučaju nikaki stroški, pač pa aparat in varovalke 970 Din, v tretjem slučaju zopet stroški v iznosu 680 Din, 5.380 Din, 2.244 Din itd.

V instalacijski pristojbini pa je všteti tudi material, delo, aparat in varovalke, ki ostanejo last države in so torej v vseh slučajih pobrane vsote za material, delo, aparate in varovalke izterjane neupravičeno in preko odredbe gospoda ministra pošte in telegrafa.

Slovenija je plačala na ta način ogromne vsote preko v odredbi gospoda ministra določenih pristojbin in zato slovensko trgovstvo zahteva, da se pri instalaciji telefonov zaračunavajo le v odredbi določene vsote.

Napeljava telefona je zvezana s tako visokimi stroški, da je baš to glavni vzrok, da se telefonsko omrežje tako počasi razvija in popolnoma iluzorna je želja po komercializaciji telefona, dokler bodo vladale zgoraj opisane razmere, ki interese odbijajo.

Slovensko trgovstvo Vas, gospod minister, vsled tega naproša, da blagovolite neznosne telefonske razmere v Sloveniji odpraviti in s tem pomagati k uglednemu razvoju tega za pridobitne kroge velevažnega prometnega sredstva.

O rezultatu te važne akcije, ki jo je podvzela Zveza, bomo svoječasno poročali.

za šume in rude 155 milijonov; zadnje ministrstvo je bilo torej bolj malo dotirano.

KONGRES MEDNARODNE TRGOVSKE ZBORNICE V AMSTERDAMU.

Kakor smo že poročali, se bo vršil v Amsterdamu od 8. do 13. t. m. kongres Mednarodne trgovske zbornice. Kongresi te svetovne trgovske organizacije, ki ima svoj sedež v Parizu, se vršijo vsako drugo leto in to vedno v drugem večjem gospodarskem centru. Na programu letošnjega kongresa so: 1. Gospodarska obnova Kitajske. 2. Dobro in slabe strani privatnega gospodarstva v zvezi z javnopravnimi gospodarskimi obrati. 3. Trgovinska politika in ovire v mednarodni trgovini. 4. Znižanje carin, ukinjenje izvoznih in uvoznih prepovedi in omejitev, vprašanje klavzule o največjih ugodnostih, prostost zračnega prometa itd. 5. Dvojno obdavčenje. 6. Vprašanje mednarodnih velesejmov. Na kongresu bo številno zastopani tudi jugoslovanski odbor Mednarodne trgovske zbornice. Ljubljansko Zbornico TOI bosta na kongresu zastopala predsednik g. Ivan Jelačin ml. in tajnik g. Ivan Mohorič.

MALA GOSPODARSKA ANTANTA.

Iz rimskih krogov se poroča, da bo bodoča konferenca Male gospodarske antante obravnavala sledeča vprašanja: Denarno vrednoto, gospodarske zveze, sodelovanje v trgovini, ustanovitev mešanih trgovskih zbornic, medsebojno vezavo raznih industrij, odpravo viza med tremi državami antante, olajšanje medsebojnega doseljevanja, ustanovitev urada za trgovino, industrijo in turizmo, ureditev obmejnega prometa in zlasti ureditev plovbe po Donavi, sodelovanje novčanih bank.

Ivan Mohorič:

Sezonsko 20-odstotno povišanje tarif.

Gospodarski razlogi, ki onemogočajo nabavo rezerv v zahtevanem obsegu.

Ni dvoma, da so zadostne rezerve na pogonskem materialu in kurivu želja in interes vsakega podjetnika. Take rezerve jamčijo industriji v dobi jesenske in zimske sezone, ko je treba računati s prometnimi omejitvami, nemoteno in racionalno obratovanje, kar je sigurno ideal vsakega podjetnika.

Toda stvarjenju takih rezerv so postavljena poleg že navedenih produkcijskih in prometno tehničnih ovir še druge meje, radi katerih je popolnoma izključeno, da bi si mogla večja industrijska podjetja nabaviti premog za celo zimsko sezono. Predvsem so tu merodajni gospodarski razlogi in sicer:

1. ker premog pri daljšem ležanju po učinku atmosferskih uplivov razpada, pri čemur izgublja tudi na plinovitosti in kalorični vrednosti ter postaja deloma neuporaben;
2. ker je podvržen opasnosti, da se vname;
3. ker so potrebna za deponiranje tolikih rezerv skladišča take prostornosti, kakršnih nima nobeno podjetje;
4. in končno ker bi podjetja morala za nakup rezerv svojo obratno glavnico v izredni meri povišati in bi utrpela pri tem velike izgube na obrestih za ogromne zaloge, ne glede na izgubo v vrednosti.

Takih neracionalnih ukrepov torej ne more nobena industrija v današnji situaciji riskirati.

Nekoliko razumljivo bi bilo še mor-da povišanje tarife za premog, ki se prevažja v aprovizacijske svrhe in katerega kontingent znaša v Sloveniji ca. 40 vagonov dnevno. Vendar se tudi to dá le zelo težko doseči. Opaža se, da večina konzumentov, kljub vsem opozorilom in težkim izkušnjam v pretekli zimi gmotno ni tako situirana, da bi si mogla že v poletju nabaviti premog za zimo. Baš iz materialnih razlogov morajo ti odjemalci odlašati z nabavo premoga do pozne jeseni in ga kupujejo še potem povečini v manjših količinah za tekočo potrebo le od meseca do meseca. In tako zadene povišanje v obliki povečane cene premoga najsiromašnejše konzumente, kar dovaja njihovo gmotno stanje v še večje neprilike.

Ako preidemo po teh splošnih navedbah na podrobno razmotrivanje določb rešenja G. D. br. 81.650, moramo predvsem ugotoviti sledeče:

II. SPECIJALNI DEL.

Predmeti, za katere je določeno 20% povišanje vozarine, spadajo v povlašene vozarinske stave št. 25, 26, 27, 28, 29 in 30. Dejstvo, da so ti predmeti uvrščeni v izjemno tarifo in da se vozarina zanje računa po najnižjih povlaščenih razredih, dokazuje že samo po sebi, da imajo v našem gospodarstvu posebno važno funkcijo, ki je bila tehten povod, da se za njih prevoz odobri znižana vozarinska tarifa. Dekretirano 20% povišanje povečuje vozarino v znatno večji meri, kakor bi se povišala, ako bi se imenovali predmeti klasi-

LEGITIMACIJE TRGOVSKIH POTNIKOV.

Neupoštevanje predpisov glede legitimiranja trgovskih potnikov povzroča težave potnikom in je združeno tudi z neprijetnimi posledicami za trdnice same, pa je zato skoro nerazumljivo, da se nekatere trdnice in potniki še danes, ko je naredba že nad leto dni v veljavi, teh predpisov točno ne držijo in se raje izpostavljajo neprijetnostim, ki so s tem združene. Vsak potnik mora imeti predpisano uradno legitimacijo, izdano od trgovske zbornice, v katere okolišju ima trdnica svoj sedež. Prošnjo za izdajo legitimacije mora predložiti zbornici trdnica sama. Navesti mora ime, priimek, leto in kraj rojstva, domovinstvo, kraj stalnega bivanja, visokost, barvo las in oči ter še morebitna posebna znamenja potnika. Prošnjo je tudi priložiti nekartoni-rano sliko potnika ter 20 Din za kolke in takse. — Prestanek službe mora trdnica takoj prijaviti zbornici ter ji obenem tudi vrniti legitimacijo. Za primer, da trdnica iz katerikoli razlogov ne more vrniti legitimacije, mora to v lastnem interesu takoj naznaniti pristojni zbornici. Opozarjamo trdnice ponovno na gornje predpise, da jih obranimo pred posledicami in gmojnimi škodami, ki so združene s kršitvijo teh predpisov.

INVESTICIJE V JUGOSLAVIJI.

Za dobo 1919—1926 je bilo v proračunih namenjenih za investicije 4030 milijonov dinarjev; na leto 1919/20 je prišlo 72 milijonov, nato 687, 478, 782, 953, 1056. Več kot četrtina skupne vsote je prišla na gradbeno ministrstvo (1195 milijonov); prometno ministrstvo je vzelo 879 milijonov ali nad 20 odstotkov, vojno ministrstvo 713 milijonov, ministrstvo

ficirali za po en cel tarifni razred navzgor.

Izjemna tarifa 1-a in b.

Premog, ki spada v izjemno tarifo 1 a, ni sredstvo za kurjavo, marveč je sirovina, ki služi za kemično predelavo v plinarnah, železarnah, elektrokemičnih tovarnah in elektrotermičnih podjetjih. (1 a je uvozna tarifa in spada vanjo plinski premog za plinarne in železarne, antracit za tovarne umetnih gnojil in izdelavo elektrod, dočim je izjemna tarifa 1 b določena za koks. Z ozirom na to je bila odobrena znižana vozarina po razredu 25. 20% povišanje bi zneslo na razdaljo od 100 km 94 Din po vagonu. Taka podražitev sirovine bi izzvala nedogledne škode.

Že ob priliki lanske letošnje razprave o načrtu o povišanju železniške tarife v tarifnem odboru se je s podrobno dokumentacijo dokazalo, da je konkurenčni položaj plinarniške industrije v Jugoslaviji napram elektromotornemu zelo težaven in da bi tako občutno povišanje prevoznih stroškov za plinski premog, ki ga morajo nabavljati iz inozemstva in katerega vsled skrajne napetosti cen gorilnega plina ne bi mogla prevladati na konzumenta, imelo za posledico nadaljno izgubo odjemalcev.

Industrija umetnih gnojil, ki dovažata antracit iz inozemstva in ga uporablja kot surovino v elektrokemični industriji, spada med izrazite eksportne industrije. Preko 90% celotne produkcije se izvaža zopet v inozemstvo, kjer določa svetovno tržno ceno našim proizvodom konkurenca iz drugih držav, na primer iz Norveške, Nemčije, Amerike, ki obratujejo pod mnogo ugodnejšimi pogoji. 20% povišanje vozarine na naših progah v zimski dobi, v katero spada glavna produkcijska sezona, bi imelo za posledico, da bi naša industrija, ki se že danes s težavo bori za inozemska tržišča, izgubila mnoge dobave. Ako bi se imela naredba br. 81.650 striktno izvesti, bi morala Tovarna za dušik v Rušah v dobi dveh mesecev uvoziti 14.000 ton antracita na zalogo za dobo sedmih mesecev ali 280 ton dnevno. Pri tem pa je pomisliti, da pridejo ti transporti iz Anglije v celoladijskih tovarnih in da bi se torej tudi, če bi bil že premog naročen in odposlan, prevoz ne mogel pravočasno efektivirati. Ob enem bi morala povečati svoj obratni kapital za rezervne zaloge za okrog 10 milijonov dinarjev, kar bi podražilo produkcijo v tej meri, da bi bila možnost eksporta ogrožena.

S povišanjem vozarine za premog iz izjemne tarife 1 a je prizadeta v Sloveniji cela vrsta industrij, kar se v ostalem vidi že iz seznama prejemnih postaj, za katere velja navedena tarifa. To so postaje: Celje, Ljubljana, Dobrava-Vintgar, Dravograd-Meža, Slovenski Javornik, Jesenice, Litija, Maribor, Prevalje, Ruše in Štore.

Izjemna tarifa 1-c za domači premog.

Najdalekosejšega pomena za gospodarstvo pa je ukrep železniške uprave, da se izjemna tarifa 1 c poviša za 20%. Sem spada med ostalimi rujavimi premogi vseh vrst in ligniti, ki se sedaj prevažajo po povlaščenem voznem stavu br. 26. Vozarina na 100 km znaša sedaj 430 Din za 10 ton. 20%-ni povešek bi znašal 86 dinarjev po vagonu, tako, da bi bila vozarina za 46 Din večja kakor znaša po povlaščenem stavu br. 25, za visokovrednostni inozemski premog, ki služi v specijalne svrhe. Nivo vozarine bi se za domači premog v lokalnem prometu povišal nekako na sredino med povlaščenim stavom 24 in 25.

Da se more oceniti praktično efekt, ki bi ga imelo tako povišanje za našo industrijo, navajamo v naslednjem kot primer železarne Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Tovarne omenjene družbe prejemajo iz revirjev Trboveljske premogokopne družbe mesečno okrog 5000 ton premoga. Voznina je znašala do 28. februarja 1929 v relacijah:

do	Iz Trbovelj	Za gorja	Hrast-nika
Jesenice	415	405	425
Slovenskega Javornika	405	395	415
Dobrave-Vintgarja	425	415	435

Od 1. marca 1929 je voznina povišana za 14—15%, in sicer v posameznih relacijah kakor sledi:

Za Jesenice	475	465	485
Za Slovenski Javornik	465	455	475
Za Dobravo-Vintgar	485	475	500

Pri sedanji višini tarife plačuje podjetje že okrog 240.000 Din železniške voznine za premog na mesec. Nameravano povišanje za nadaljnjih 20% bi znašalo okrog 48.000 Din mesečno, to je v sedmih mesecih 336.000 Din.

Konkurenca inozemskega premoga.

Poleg tega moramo pomisliti, da je bila dosedaj cena domačega trboveljskega in inozemskega rjavega premoga »Wieserkohle« iz Avstrije franko Maribor vagon, vstevši vse stroške carinske manipulacije in višjo tarifo za inozemski premog enaka. Po naredbi br. 81.650 se vozarina za inozemski premog za privatne odjemalce ne povišuje, dočim se za domači premog iz Trbovelj ima povišati za 89 Din pri vagonu. Tako bi se s to naredbo favoriziralo prodiranje inozemskega premoga na naša domača tržišča, kar bi se občutilo posebno močno v Vojvodini, kamor se madžarski premog dovažal deloma po vodi. Naša trgovinska bilanca premoga je že itak za 157 milijonov dinarjev pasivna in nimamo torej nikakega povoda, da to pasivnost še z neracionalnimi tarifnimi odredbami umetno povečujemo.

Prevoz stavbnega materiala.

Tarifna odredba br. 81.650 zadeva poleg premoga v veliki meri tudi nekatere vrste gradbenega materiala. Izbira blaga, za katero se je uvedlo povišanje, se ne more nikakor označiti za srečno, ker se povišuje tarifa samo za apno iz izjemne tarife 18, za kamenje iz izjemne tarife br. 21, za opeko iz izjemne tarife br. 24 in zemlja, odnosno pesek iz izjemne tarife br. 20. Izvzemši apno, ki se radi higroskopčnosti in razkrajanja ne more prevažati drugače kot v pokritih vagonih, se ves ostali material prevažal v odprtih vagonih. Interesantno je, da je upeljano povišanje za kamenje, ki spada pod izjemno tarifo št. 21, dočim za enake vrste kamenja iz izjemne tarife br. 29 povišanje ni upeljano.

Notorično je, da traja jesenska stavbna sezona normalno do konca oktobra, ako je jesensko vreme ugodno, pa mnogokrat še celo do srede meseca novembra. Konstatirali smo tudi, da železnica že danes ne krije vagonov naročil za prevoz ostalega blaga izven premoga v polnem obsegu in je že s tem ustvarjena nemogućnost, da se stavbni material, ki bo potreben še v jesenski sezoni, po 1. septembru, tudi ako bi bil razpoložljiv pri producentih, pravočasno prevozi, neglede na to, da je deponiranje velikih količin gradbenega materiala zvezano z gotovimi neprilicami in stroški in bi izvedba povišanja občutno prizadela stavbno gibanje.

(Konec prihodnjič.)

Ponudbe in povpraševanja.

G. Daratos & Co., Patras (Grèce), želi stopiti v stik s tukajšnjimi izvozniki rezanega in okroglega lesa.

Agence Commerciale Franco-Yugoslave, F. Mikolitch, Rosny-Sous-Bois, Rue de Neuilly, France, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvrdkami, ki pridejo v poštev za izvoz surovih in strojenih svinjskih kož. Dopisuje se tudi slovensko.

I. Negovetić, Sušak, Račkoga ul. 28, želi stopiti v stik s tukajšnjimi solidnimi izdelovalci košar in pletarskih predmetov sploh.

Albert Scialom & Comp., Beograd, Karadjordjeva 77, bi rad stopil v stik s tvrdkami, ki se pečajo z izvozom ovčjih črev.

VAŽNO ZA TRGOVSKE AGENTE IN ZASTOPNIKE, KI POTUJEJO V BITOLJ.

Uprava mesta Bitolja je izdala naredbu, da se morajo v bodoče vsi trgovski agenti in zastopniki posameznih trgovskih tvrdk in podjetij, ki prihajajo v kateremkoli namenu v Bitolj, osebno predstaviti prijavnemu oddelku mestne uprave v svrhu prijave in dovolitve za izvrševanje poslov v Bitolju. Hotelirji, gostilničarji, portirji in osebe, ki sprejemajo potnike na prenočišče, morajo poleg prijave prevzeti od potnikov in agentov tudi še vse njih dokumente in jih skupno s prijavo predložiti mestni upravi, a obenem morajo obvestiti prisilca, da se osebno prijavi mestni upravi, ki mu bo vrnila dokumente. Brez zbornične legitimacije se potnikom in agentom pod nobenim pogojem ne bo dovolilo izvrševanja poslov. Mogoče bi bile take stroge kontrolne mere potrebne tudi pri nas, da se preprečijo številne pritožbe, ki prihajajo iz vrst konsumentov proti zlorabam brezvestnih inozemskih potnikov.

NOVE NAREDBE?

O krošnjarstvu piše »Trgovski list« mnogo, in če bi ga vsaj tu pa tam čitali tudi oni, kateri pridejo pri svojih vsakdanjih poslih v stike s trgovci, obrtniki in tudi s krošnjarji, bi brez dvoma odpadlo mnogo upravičenih pritožb. Iz Brezice nam med drugim zopet pišejo:

»Sreško poglavarstvo je dne 23. maja 1929 vidiralo tudi kučarsko knjigo I. P. K., katero je izdal sreski poglavar imotski. Vidiralo jo je neglede na to, da je dotični krošnjar rojen šele 1. 1904., kar se je moralo ob predložitvi krošnjarske knjižice pač takoj ugotoviti.«

Ni nam znano, da-li se je določilo krošnjarskega patenta glede dopustne starosti za krošnjarijenje izpremenilo, zato vprašamo g. velikega župana, ali so bile v zadnjem času izdane v tem oziru kake nove navedbe?

OTVORITEV PROMETA V NAŠI SOLUNSKI CONI.

V torek, dne 3. t. m. se je začelo po dolgih peripetijah stvarno poslovanje v jugoslovanski coni v Solunu. Poslana je bila prva pošiljka blaga iz naše države preko Soluna in preko naše svobodne cone za našo državo. Iz Jugoslavije je odšel vlak z 20 vagoni, iz Soluna pa je iz naše svobodne cone odšlo 16 vagonov raznega blaga v našo državo.

PLAČEVANJE DAVKOV.

Davčna uprava Ljubljane mesto razglašala: V smislu člena 131 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928, Uradni list št. 75/1926, naznanjam, da je razpored za zgradarino za davčno leto 1929 od zgradb, ki spadajo v območje mesta Ljubljane, razgrnjen davčnim zavezancem na vpogled med uradnimi urami v času od 6. do vštete 13. julija 1929 pri davčni upravi za mesto Ljubljana (Vodnikov trg št. 5/II, soba št. 1). Vsi davčni obvezanci pa bodo o ugotovljeni davčni osnovi in o odmerjenem davku potom plačilnih nalogov tudi še pisмено obveščeni. Zoper višino davčne osnove in odmerjenega davka se davčni zavezanec lahko pritoži v roku 30 dni od dneva prejema plačilnega naloga.

ŽITNI MONOPOLNI NAČRTI V AVSTRIJI.

Dr. Deutsch piše: Stiska avstrijskega poljedelstva in neugodni položaj mlinške industrije sta se v zadnjem času vsled dogodkov na mednarodnih žitnih trgih povečala. Carinska zaščita nima več tistega učinka, ki so ga od nje pričakovali. Zato se inozemska konkurenca zmeraj bolj čuti. Prizadeti krogi so mislili najprvo na to, da dosežejo izdatno zvišanje carine; a v sedanjih razmerah bi to ne pomagalo dosti, kajti nadprodukcija prekomorskih dežel, povišana letos še z lanskimi zalogami, je le prevelika. Zato so na več straneh sprožili vprašanje žitnega monopola; in se zdi, da so poljedelski krogi danes tej rešitvi vprašanja bolj naklonjeni kot so bili prej. Vemo, da državni žitni monopol v Nemčiji ni bil sprejet, je bilo preveč odpora in preveč ugovorov. V Avstriji gre v prvi vrsti za pšenico.

PO SVETU.

Nemška zveza cevi je dobila v juniju dosti manj naročil kot sicer in niso dobile udeležene tovarne dodeljene niti polovice določenih kvot.

Švicarska družba Nestlé je dobila močen vpliv pri nemški družbi Sarotti, kar se je že dalj časa pripravljalo.

Produkcija koles (biciklov) je pričela padati, kakor kaže izkaz družbe Excelsior-Fahrrad-Werke v Nemčiji. To padanje se je pričelo v lanskim pomladi. Družba je pričela izdelovati sedaj motorna kolesa in upa dobiti s to fabrikacijo nadomestilo za zgubo pri kolesih.

Sladkorne tovarne rafinerije v Nestomich (Česka) so predelale lani 2 milijona 160.000 stotov sladkorja, so producirale 793.000 stotov rafinade in so dosegle 3.345.000 Kč čistega dobička. Dividenda je 10-odstotna.

Konkurzov v Nemčiji je bilo leta 1927 7870, lani je njih število naraslo na 10.595. Udeležba trgovstva na konkurzih se je dvignila od 46-1% v letu 1927 na 47-1% v letu 1928.

Število brezposelnih v Nemčiji je padlo od konca maja do srede junija za 62.000 na 745.000.

Največje aeroplansko podjetje sveta bo postala skupina treh velikih ameriških družb, ki so se združile in ki razpolagajo z delniško glavnico 70 milijonov dolarjev.

Za eksport avtomobilov na Kitajsko so ustanovili General Motors posebno družbo, Gen. Mot. of China imenovano.

Mednarodni cinokv kartel je bil podaljšal v nasprotju z raznimi govoricami, ki so govorile o enem letu, samo za tri mesece, to je do 30. septembra. Dogovor se tiče ožje zveze producentov, rafinerij in trgovine in bo vtisnil kartelu značaj stalnosti.

Gospodarski položaj Českoslovaške v maju in v začetku junija je označen po precej mirnem razvoju denarnega trga. Dividende so si nekoliko opomogle. Veletržne cene padajo in so dosegle kot industrijske cene najnižjo številko. V nadrobni trgovini se to še ne pozna. Najugodnejša plat trgovskega prometa leži v stalno visokem uvozu surovin, v velikem importu strojev in v velikem denarnem prometu.

Sedemnajst plovbnih družb v Ameriki, ki prometujejo po velikih jezerih Erie, Ontario itd., se namerava združiti. Fuzijska družba bo opremljena z glavnico 50 mil. dolarjev in bo razpolagala s 115 plovbnimi enotami (ladjami) s tonazlo 1 milijon ton.

Depotni upniki insolventne budimpeške banke Simon Krausz zahtevajo 1.200.000 pengő. Zveza bank, ki hoče izvesti sanacijo insolventnega zavoda, ponuja samo 600.000 pengő. Iz prodaje Krauszovih posestev upajo dobiti 300.000 pengő, ostali znesek 300.000 pengő bi prispevali inozemski kupciški prijatelji Krausza.

Vso izvozno carino je odpravila luksemburška vlada.

Zahodnoevropska zveza surovega železa je sklenila, da bo pustila cene za lito surovo železo nespremenjene, čeprav se je tržni položaj zelo zboljšal. Ker je angleška konkurenca nekoliko ponehala, so proti tej konkurenci naperjene bojne cene zvišali za 10 frankov pri toni.

Trust umetne svile v Ameriki hoče ustanoviti Mednarodna zveza umetne svile.

Efektna borza v Budimpešti v mesecih julij in avgust ob sobotah ne bo poslovala.

Nizozemska banka je imela lani 13-54 milijonov hol. goldinarjev čistega dobička proti 10-66 mil. v letu 1927. Predlagana je dividenda 11-9 (10-4).

Vse dolgoročno zadolženje nemškega gospodarstva preračuni uradna statistika s stanjem 30. aprila 1929 na 31 milijard mark. Poleg tega je bilo za 24 milijard mark kratkoročnih dolgov. Inozemstvu je bila Nemčija na koncu 1. 1928 dolgoročno in kratkoročno dolžna 11-5 milijard mark.

Obtok bankovcev v Avstriji znaša okoli 900 mil. šilingov; kritje se je od zadnjega izkaza dvignilo od 68-8 na 69-6%.

Med belgijskima mestoma Lüttich (Liège) in Antwerp bodo zgradili direktni kanal. Z gradbo bodo pričeli v začetku prihodnjega leta in jo bodo dovršili v 4 do 5 letih.

Teden na Ljubljanski borzi

Posebno poročilo „Trgovskega lista“.

Devizno tržišče.

V minolem tednu je bil devizni promet na Ljubljanski borzi nekaj manjši od predzadnjega (20.238 milj. Din) in je spričo samo štirih borznih dni za malenkost presegele 15.38 milijona dinarjev. Z ozirom na velikost v posameznih borznih dnevih doseženega prometa je bil največji devizni promet na pondeljko-rem borznom sestanku ter je znašal preko 6.366 milj. Din, zatem dokaj manjši v četrtek (3.834 milj. Din) in v torek (2.795 milj. Din), najmanjši pa v sredo (2.390 milj. Din).

Narodna banka je v pretečenem tednu intervenirala največ v devizah Dunaj, Berlin, deloma London in Curih, najmanjše pa v devizi Pariz, dočim je vso potrebo v devizah Praga ter Amsterdam tokrat krila ona sama. V celem je dala nad 6 milijonov dinarjev deviz na razpolago.

Nasprotno pa je izključno privatna ponudba krila vso potrebo v devizi New-York, Trst in Budimpešta, poleg tega pa je dala preko dvainpol milijona dinarjev Londona ter omogočila nadaljnje zaključke v devizah Curih, Pariz, Dunaj, Berlin. Zaključki zgolj v privatnem blagu znašajo 9.06 milijona dinarjev, od česar pa je samo New-Yorka zaključenega za nad 3.7 milj. Din.

Primerjaje velikosti zaključkov v posameznih devizah, je bil v pretečenem tednu največji promet v devizi New-York (3.703 milj. Din), za malenkost manjši v devizi London (3.465 milj. Din), dalje v devizah Dunaj (2.397 milj. Din), Curih (1.231 milj. Din), Trst (1.217 milj. Din), Berlin (1.215 milj. Din), Praga (1.151 milj. Din), dokaj manjši v devizah Pariz (0.568 milj. Din), Amsterdam (0.412 milj. Din) in najmanjši v devizi Budimpešta.

V devizni tečajnici ni opaziti osebnih tečajnih izprememb, kajti tečaji deviz Berlin, London in New-York so bili v svojih oscilacijah zmernejši in tudi ostale devize z ozirom na valovanje svojih tečajev dokaj mirnejše, medtem ko je Curih ostal — kot po navadi — popolnoma, Amsterdam, Dunaj in Praga pa deloma neizpremenjena. Tečaj devize Trst se je okreplil za tri poene, dočim je Pariz porastel kar za deset in Budimpešta za štiri poene. Edini Bruselj je nekoliko živahneje variral — s tendenco navzgor — in na četrtkovem borznem sestanku beležil najvišje.

Notacij ostalih deviz ni bilo.

Celokupni devizni promet v mesecu juniju je s 73.326 milj. Din nazadoval v primeri z lanskim prometom v istem mesecu (86.405 milj. Din) za približno 13 milijonov Din.

Totalni devizni promet v I. polletju 1929 znaša 434.769 milj. Din napram 453.861 milj. Din v istem razdobju preteklega leta, tako da je v celem nazadoval letošnji promet za okroglo 19 milijonov Din, kar je pripisati zlasti občutnemu zmanjšanju deviznega prometa v mesecu maju in juniju t. l.

S tem je obenem zaključeno drugo leto deviznega poslovanja na Ljubljanski borzi in je zanimivo primerjati skupne številke deviznega in valutnega prometa v posameznih semestrih. Skupni promet je znašal:

v II. polletju 1927 Din 393.964.173-01
v letu 1928 Din 953.823.362-74
v I. polletju 1929 Din 434.769.937-20

totalno torej Din 1.782.557.472-95

kar jasno dokazuje upravičenost zahtev gospodarskih krogov Slovenije po uvedbi deviznega in valutnega poslovanja.

V ožgled prej omenjenemu nazadovanju deviznega prometa v letu 1929 napram lanskemu prometu v istem času moramo pripomniti, da je temu vzrok v prvi vrsti zmanjšanje potreb po devizah, kar je opaziti tudi na ostalih borzih.

Efektno tržišče.

Od 24. junija dalje so notirale delnice Združenih papirnic Vevče za denar 125 Din in za blago 130 Din, medtem ko je Kranjska industrijska družba 26. m. m. beležena z 250 Din za denar.

Zaključkov ni bilo. Tendence neizpremenjena.

Lesno tržišče.

Sezona za drva je še vedno zelo živahna. Iščee se poleg meterskih bukovin in hrastovih drv tudi izdelana drva, polena v dimenzijah od 0-50 in 0-25 cm dolžine, seveda klana na polena, nadalje se zanimajo razni konzumenti za takezovane kolobarje iz mehkega lesa.

V minolem tednu se je zaključilo 105 vagonov bukovih in hrastovih drv ter 10 vagonov 1 m dolgih krajnikov. Nadalje se iščejo hrastove podnice. Prodanih je bilo 2 vagona podnic in 1 vagon hrastovih friz normalnih dimenzij. Dalje se je zaključilo 6 vagonov oglja, 2 vag. desk smreka-jerlka in 2 vagona anten.

Išče se pa sledeče blago:

1.000.000 komadov jelovih dni za sode, 12 in 15 mm debeline, 42/42, blago zdravo in suho, srednja širina 14 cm, dno sestavljeno iz treh komadov, vezanih v svežnje.

500.000 komadov bukovih garnitur za sode, 12 cm debeline, 7-40 in 7-60 mm, 60 in 100 milimetrov širine, brez zareze in peresa, brez ureze za dno, prostorna širina 17-30 milimetrov, vezana v garniture, paralelno blago, obrobjeno, cilindrično žagano.

deske smrekove:

Debelina 7 mm, dolžina 4 m, šir. 22, 25 cm, vezava 10 komadov skupaj;

debelina 9 mm, dolžina 4 m, šir. 22, 25 cm, vezava 8 komadov skupaj;

debelina 12 mm, dolžina 4 m, širina 22, 25, 28, 30 cm, vezava 5 komadov skupaj;

debelina 18 mm, dolžina 4 m, širina 22, 25, 28, 30, 36, 38 cm, vez. 4 komadi skupaj;

debelina 24 mm, dolžina 4 m, širina 22, 25, 28, 30, 36, 38 cm, vezava 3 komade skupaj;

debelina 28 mm, dolžina 4 m, širina 22, 25, 28, 30 cm, vezava 2 komada skupaj;

debelina 33 mm, dolžina 4 in 5 m, širina 22, 25, 28, 30 cm;

debelina 38 mm, dolžina 4 in 5 m, širina 22, 25, 28, 30 cm;

debelina 43 mm, dolžina 4 in 5 m, širina 22, 25, 28, 30 cm;

debelina 48 mm, dolžina 4 in 5 m, širina 22, 25, 28, 30 cm;

debelina 12 mm, dolžina 4 m, širina 8, 10, 12, 15, 17, 19 cm, vez. 10 komadov skupaj;

debelina 18 mm, dolžina 4 m, širina 8, 10, 12, 15, 17, 19 cm, vez. 5 komadov skupaj;

debelina 24 mm, dolžina 4 m, širina 14 cm, vezava 4 komade skupaj;

z zarezo in peresom.

Debelina 38 mm, dolžina 4, 4½, 5 m, širina 12, 15 cm, vezava po 3 komade;

debelina 43 mm, dolžina 4, 4½, 5 m, širina 12, 15 cm, vezava po 3 komade;

debelina 48 mm, dolžina 4, 4½, 5 m, širina 12, 15 cm, vezava po 3 komade;

debelina 58 mm, dolžina 4, 4½, 5 m, širina 12, 15 cm, vezava po 2 komade;

debelina 68 mm, dolžina 4, 4½, 5 m, širina 12, 15 cm, vezava po 2 komade;

debelina 88/68 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 10 komadov;

debelina 58/33 mm, dolžina 4 m remeljni, vezava po 10 komadov;

debelina 38/33 mm, dolžina 4 m remeljni, vezava po 10 komadov;

debelina 58/38 mm, dolžina 4 m remeljni, vezava po 8 komadov;

debelina 63/43 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 6 komadov;

debelina 68/48 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 4 komade;

debelina 68/68 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 4 komade;

debelina 78/58 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 2 komade;

debelina 88/68 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 2 komade;

debelina 93/48 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 3 komade;

debelina 98/38 mm, dolžina 4 in 5 m remeljni, vezava po 3 komade;

debelina 40/12 mm, dolžina 4 m letve, vez. po 20 komadov;

debelina 40/18 mm, dolžina 4 m letve, vez. po 20 komadov;

debelina 25/12 mm, dolžina 2, 2½, 3, 3½ m letvice, vezava po 50 komadov.

Blago mora biti belo, sedanje reze, paralelno, ostrorobo, oceljeno, deske vezane štirikrat z vrvjo, remeljni vezani štirikrat z žico. Cena franko vagon meja via Djevdjelija tranzit. Plačilo na podlagi akreditiva.

Režana jelovina (smreka, jelka, po možnosti večina smreka), ostroroba, paralelna, pravokotno oceljena, I., II., III. monte, franco vagon meja via Djevdjelija tranzit. Plač-

Deske normalne: debelina 18 in 24 mm, širina 10% od 17, 19 cm, 90% od 22, 25, 28, 30, največ od 22 in 25 cm, dolžina 4 m;

štirikratna vezava: 18 mm po 4 komade v svežnju; štirikratna vezava: 24 mm po 3 komade v svežnju;

deske podmerne: debelina 24 mm, širina 10, 12, 14 cm, dolž. 4 m, vez. 4 kom. v svežnju;

deske kratke: debelina 18 in 24 mm, širina od 10 do 30 cm in tudi več, dolžina 1, 1-50, 2, 2-50, 3, 3-50 m, vezava 18 mm po 5 komadov; 24 mm po 4 komade;

remeljni: dolžina 4 in 5 m, debelina 46/24, 46/26, 56/36, 56/33, 66/46, 66/66, 66/86, 96/46 mm, vezava po debelosti remeljnov od 2 do 10 komadov.

Nadalje se iščejo:

Hrastova drva, drogovi (najraje mecesnovi) za električni vod, 10, 11, 12 m dolgi, premer v vrhu 17/18, 18/19, 19/20, 21/22 cm, franco vagon nakladalna postaja.

Blagovno poročilo.

Vesti o slabši kvaliteti pšenice in o manjšem kot lanskega letnega dolosu se tudi sedaj, ko smo že tik pred žetvijo, vzdržujejo in prevladuje mnenje, da bo nova pšenica imela največ 77/78 kg efektivne težine. Žetvijo pšenice bi pričeli ob ugodnem vremenu že s 1. julijem, radi deževja pa se je žetev zakasnila in preložila na ugodnejši vremenski čas, vendar je upati, da bo v drugi polovici meseca julija nova pšenica že na trgu.

Kupčija je zaenkrat le s staro pšenico, ki je kvalitativno prvovrstna in ker je diferenca med novo in staro pšenico premalenkosta. Za novo pšenico trenutno ni nobenega interesa in vse čaka na pravi kvantitativni in kvalitativni izid nove žetve.

Stara pšenica banatske postaje se je trgovala za račun mlinov v Srbiji po Din 212-50.

Stara bačka pšenica za slovenski račun po cen Din 207-50 do Din 212-50 franco vagon nakladalna postaja. Cene so ostale neodvisne od čvrstosti in višjih notacij inozemstva.

Kupčija z domačo koruzo se ne more oživet, čeprav je cena popustila in sa zahteva za njo Din 218-— franco nakladalna postaja v Bački. Konzum v Sloveniji je založen z argentinsko »La plata«-koruzo in trenutno ni kupec za koruzo, dokler ne prevzame in ne porabi blaga iz starih zaključkov.

Izgledi za novo koruzo so najboljši in upati je na dobro letina. Nudi se nova koruza za dobavo december 1929 in januar 1930 po 150 do 155 Din, za februar-marec po 160 Din, za april in maj po 175 Din franco nakladalna postaja. Trenutno za tako dolge termine ni posebnega zanimanja.

Žetev ječmena je skoraj dokončana in se zahteva za 66/67 kg težko blago 160 Din do Din 167-50 franco nakladalna postaja v Bački. Interesa za novi ječmen ni, ker so zaloge boljšega starega ječmena še zadostne. Pšenična moka je obdržala neizpremenjeno ceno 300 do 305 Din po kvaliteti in postaji:

Cene na Ljubljanski borzi:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 257-50—260. Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slovenska postaja, dobava meseca julija, plačilo v 30 dneh, Din 262-50—265. Pšenična moka 0/G: franco Ljubljana, pri odjemu celoga vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 365—370.

Koruza »La plata«: dobava meseca julija, avgusta, septembra, zacarinjeno slovenska postaja, plačilo v 30 dneh Din 292-50—295. Koruza bačka: zdrava, rešetana, navadna voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 277-50—280.

Koruza bačka: suha, zdrava, rešetana, mlevska voznina slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 270—272-50.

Ječmen baranjski pivovarski: 70/71 kg, Din 315—317-50.

Ječmen bački ozimni: 67/68 kg, Din 290 do 292-50.

Oves bački: slovenska postaja, navadna voznina, Din 275—277-50.

Tendence neizpremenjena. Zaključek: dva vagona moke; en vagon pšenice.

Tečaj 3. julija 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-875
Berlin 1 M	13-5575	13-5875
Bruselj 1 belga	—	7-9107
Budimpešta 1 pengő	—	9-9342
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-9905	8-0205
London 1 funt	275-86	276-66
Newyork 1 dolar	—	56-865
Paris 100 fr.	—	222-90
Praga 100 kron	168-20	169-—
Trst 100 lir	297-05	299-05

RAZSTAVE IN SEJMI.

Jesenski program zagrebškega zbora.

Glavna letna prireditve zagrebškega zbora se vrši letos od 7. do 16. septembra. V okviru te prireditve se vršijo naslednji specialni sejmi: 1. Tekstilna industrija. 2. Težka železna in metalurgična industrija. 3. Papir in papirnati proizvodi. 4. Steklo in porcelan. 5. Koža in kožni izdelki. 6. Stavbarstvo s posebnim ozirom na ceneno in higijensko izvršbo stanovanj. 7. Kmetijstvo: orodje, stroji in potrebščine za zimsko in pomladansko sezono. Razen tega se vrši v okviru velikega sejma od 7. do 16. septembra tudi druga mednarodna medicinsko-higijenska in veterinarska razstava s sledečimi skupinami: 1. Higijena. 2. Literatura. 3. Aparati, ureditev operacijskih dvoran, ortopedija itd. 4. Kemično-farmaceutična industrija in specialitete. 5. Lekarne. 6. Historično medicinsko-farmaceutična razstava. Nadalje se vrši 14. in 15. septembra razstava domače in mednarodni sejm tuje plemenske živine, izključno perutninarstvo. Poleg tega se vrši v oktobru t. l. posebna razstava cvetja, povrtine, grozdja, sadja s poskušnjami vina in z veliko modno in reklamno revijo za zimsko sezono ter redna razstava in sejm perutnine.

Jesenska prireditve lipskega velesejma se otvori 25. avgusta t. l.

RAZNO.

Od Donave do Bukarešte po kanalu.

Pogajanja med švedskim finančnim konsorcijem, na kojega čelu je znani vžigalčni trust Kreuger i. dr. v Stockholmu, in med rumunsko vlado glede izgradbe plovbnega kanala od Donave do Bukarešte so končana. Z gradbo bodo pričeli še v teku tekočega leta. Gradbeni stroški so preračunjeni na dve milijardi lejev; eno milijardo bodo porabili za gradbo kanala v dolžini 78 kilometrov in za napravo pristanišča v Bukarešti, drugo polovico pa za elektrifikacijo proge Bukarešta—Prahovo, ki jo bodo gonile turbine ob kanalu. Stavbna družba bo zgradila tudi električno centralo pri Bukarešti, ki bo zalagala glavno mesto z elektriko. Ves gradbeni načrt je pregledal in potrdil Hardino, graditelj Panamskega prekopa. Dela morajo biti dovršena v štirih letih. Podjetje bo osnovalo delniško družbo, na kateri je udeležena neka rumunska delniška družba s 300 milijoni lejev. Obligacije bodo dali v podpis tudi v inozemstvu.

Največja žitna kašča v Evropi je bila te dni izročena prometu. Nahaja se v pristanišču Stettin v Nemčiji, pokriva ploskev 40.000 m² in more sprejeti 65 tisoč ton žita. Ima 8 obrežnih žerjavov, 3 vozljive strešne žerjave, 4 tovarna dvigala in druge moderne dvigalne naprave. Omogočeno je kar najhitrejša nalaganje in izlaganje, tako na morsko kot na suho stran. 65.000 ton žita je 100 vagonov!

Ford v Rusiji. Zdi se, da je Ford v Rusiji pretekel družbo General Motors. O njegovih dogovorih s sovjetsko vlado objavljajo sledeče: Nova avtomobilna tovarna v Nižnjem Novgorodu bo dosegla v teku štirih let letno produkcijo 100.000 voz. Ford dá na razpolago vse tehniške načrte in tudi vsa patentna zboljšanja; za uporabo Fordovih modelov in produkcijskih metod ne dá sovjetska vlada nobene odškodnine. A v teku bodočih štirih let mora kupiti vlada v Fordovih tovarnah za 30 mil. dolarjev avtomobilov in njih sestavnih delov. S tem bo kril Ford skoraj ves avtomobilni import Rusije v prihodnjih letih, tako da bodo drugi inozemski tipi prišli komaj v poštev. Produkcija omenjene tovarne v Nižnjem Novgorodu bo znašala v gospodarskem letu 1930/31 24.000 avtomobilov, leto nato 48.000 in v letu 1933/34 pa že 100.000 avtomobilov. V prvih dveh pogodbениh letih bo dobavil Ford vse konstrukcijske dele sam, v tretjem letu 50 odstotkov, v četrtem 25 odstotkov. Nato bodo izdelovali vse to v Rusiji. Pogodba velja za devet let. Kakor vidimo, so izgledi avtomobilnih importov iz drugih dežel vsled te pogodbe reducirani na najnižjo izmero. Če pridejo zraven še General Motors, se bo boj med obema avtomobilnima gigantoma prenesel tudi na ogromno rusko ozemlje.

S francoskega denarnega trga. Francoski denarni trg ima na svetovnem tržišču posebno stališče. Dočim v Londonu in v Newyorku narašča povpraševanje po kapitalu in vsled tega tudi obrestna mera, je v Franciji ponudba večja nego povpraševanje po kapitalu. Splošno se domneva, da je sedanji položaj posledica raznih komponent, od katerih se navajajo kot najkarakterističnejše: vrnitev kapitala, ki se je bal inflacije, prohibitive mere davčne zakonodaje glede udeležbe pri inozemskih emisijah in politika francoskih bank, ki na željo vlade ne nalagajo denarja dolgoročno v inozemstvu. Kapital je v Franciji v zadnjih letih jako narastel. Za vzgled se navajajo hranilne vloge, ki so od leta 1923 porastle od 5-8 milijard frankov na 27 milijard frankov v letu 1928. S tem so hranilne vloge, preračunene na predvojno vrednost, dosegle višino predvojnih vlog. Ker pa potrebe po kapitalu naraščajo tudi v Franciji, je zmožnost francoskega denarnega trga, da nudi sredstva za konsolidacijo gospodarstva tudi drugim državam, previdno presojati. Francija je enkrat še ni v položaju, da nadomesti Ameriko kot upnico na svetovnem tržišču.

Sanacija Ogrske Zemskokreditne banke ni mogoča in jo bodo morali likvidirati. Beremo, da jo bo vsrkal Ogrski Zemskokreditni zavod.

Zaključki nemških bank z 31. majem kažejo nadaljnji padec kreditorjev za 544 milijonov mark. V dveh mesecih so banke odtegnile 1 milijardo mark.

Avtomobilov je zmeraj več. »National Automobil Chamber of Commerce U. S. A.« izračuna število avtomobilov na svetu na nekaj več kot 32 milijonov. Ogromno večina 83,5% pride na U. S. A., v dolgi razdalji sledi Kanada s 4,7% (po prebivalstvu seveda razlika ni tako velika). Za Kanado pride Francija s 4,2%, nato Velika Britanija s 4%, dalje Nemčija z 1,7, Italija z 1,2, ostale dežele z 0,7%. Statistika sicer dobro kaže premoč U. S. A., v ostalem pa ne more biti povsem pravilna; kajti izključeno je, da bi imele vse nenaštete dežele manj avtomobilov kot n. pr. Italija.

Indeksne številke v Franciji. Po objavi državnega statističnega urada se je indeks za veleprodajo v preteklem mesecu zopet znižal za 4 točke. Koncem meseca maja t. l. je izkazoval 636, koncem meseca aprila 640, koncem meseca marca pa 653 točk. Nasprotno se pa cene v nadrobni trgovini zvišujejo. Indeksna številka za nadrobno prodajo v Parizu je izkazovala koncem meseca aprila t. l. 615, koncem meseca maja t. l. pa 626 točk.

Za večji konzum vina v Nemčiji. V zadnjem času se v Nemčiji pojavljajo glasovi, da je potrebno, da se dvigne konzum vina. Povod za akcijo v tej smeri je dalo dejstvo, da nemški vinogradniki in trgovci nikakor ne morejo do cela vnovčiti lanske letine vina, od katere imajo na zalogi še izdatne množine. Svoja prizadevanja utemljujejo s tem, da je nemški konzum vina s 3 litri na leto na vsakega prebivalca veliko prenizek. Avstrija ga konzumira na leto in na prebivalca 14 l, Švica 50 l, Španija 90 l, Italija 100 l in Francija 150 l, Belgija, ki vina sama ne prideluje, 6 l. Vinogradniki popularizirajo konzum vina posebno v srednji in severni Nemčiji in nameravajo za povzdigo konzuma ustanoviti posebne točilnice na zadružni podlagi tam, kjer so po njihovem mnenju dani pogoji za dvig konzuma vina. Od svoje strani hočejo stroške produkcije toliko znižati, da bi pivo ne konkuriralo v taki meri vinu, kakor dosedaj.

Padanje sovjetske industrije. Kvaliteta sovjetske industrijske blaga ni zmeraj bogve kako dobra, in se je uprava ruskih konsumnih zadrug, Centrosojus, čutila primorano, da obrne pozornost vlade na to okolnost. V nekem slučaju so predložili kot vzorec vžigalične škatlice, ki so bile le napol polne, dalje slab tobak in cigarete, pri katerih se prava teža in pravo število nista ujemale s podatki na ovoju in je znašal manko povprečno 20 odstotkov. Predložili so dalje čevlje s petami iz kartona, neuporabno stekleno blago, slabo bombaževino itd. O galošah so rekli, da so od leta do leta slabše ter da so padle v kvaliteto na nivo kot prej še nikoli. Trust, ki galoše izdeluje, je sam priznal, da so galoše za 40 odstotkov slabše kot pred vojsko; v resnici je pa še slabše. Zlasti vznemirljiva je kakovost konfekcijskih predmetov. Tudi ljudski komisariat za železnice je priobčil izjavo, v kateri se pritožuje glede stalnega padanja v kvaliteto industrijskih izdelkov, zlasti osi, koles, tračnic itd. Osemindeset odstotkov teh dobav morajo kot neuporabne odkloniti.

Borza dela v Mariboru. Od 23. do 29. junija je dela iskalo 157 oseb, t. j. 106 moških in 51 ženskih, službenih mest je bilo prostih 83, delo je dobilo 34 moških in 33 ženskih, tedaj 67 oseb, odpotovalo jih je 46, odpadlo pa 24; koncem tedna pa jih je bilo še 858 v evidenci. Od 1. januarja do 29. junija pa je dela iskalo 3067 moških in 1537 žensk, 2405 službenih mest je bilo praznih, delo je dobilo 928 moških in 971 žensk, odpotovalo jih je 649, odpadlo pa 1248.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 20 hlapcev, 1 pekar, 3 žagariji, 2 kovača, 3 sodarji, 3 natakariji, 1 soboslikar, 2 kolarja, 1 krojač, 3 delavci za izdelovanje železniških pragov, 10 delavcev za opekarno, 12 pomožnih delavcev, več vajencev (kleparske, ključavničarske, kovaške, kolarske in pekarske obrti in trgovske stroke) in tudi 14 kmečkih dekel, 2 kmečki gospodinjci, 4 delavke za delo v vinogradu, 4 poljske delavke, 8 kuharic, 12 služkinj, 3 sobarice, 2 kuharici k orožnikom, 1 kuharica k financarjem, 1 kuharica za v grajščino, 2 pomožni kuharici za hotel, 1 podnatararica, 1 servirka, 1 otroška vrtnarica, 1 vzgojiteljica, 3 šivilje za perilo, 1 šivilja za obleko, 2 fotografirni, 1 šteparica za gornje dele čevljev, 4 šiviljske vajenke, 1 vajenka za štepanje gornjih delov čevljev.

S »STEYR-om« 12.000 KILOMETROV.

Pred nekaj dnevi je poročal »Reuter« iz Kartuma (Egiptski Sudán), da se je ekspedicija princa Liechtensteina na potu v Kairo zgubila v Libijski puščavi. V avtomobilnem svetu je povzročilo to poročilo veliko vznemirjenje; a to se je kmalu poglobilo, ko je prišlo drugo poročilo, da je princ Liechtenstein srečno prispele v Kairo. Udeležene osebe so izredno veliko trpele, prav tako oba avtomobila, tip XX. tvrdke Steyr; njih uspeh je prav poseben. »Vsa vožnja od Mombase ob Indijskem oceanu je šla čez 12.000 km, med temi 700 km skoz kraje, kjer nikdar še ni vozil avtomobil. Neverjetno dobro sta se obnesla oba avtomobila, njiju odporna sila je velikanska. Pnevmatika, tvrdka Reithoffer, je še zmeraj porabna in jo prinesemo nazaj, brez menjave, kljub porabi, ki si je ni moglo predstavljati.« Oba avtomobila sta izpostavljena na Dunaju na ogled. To je pač v zgodovini avtomobilstva prvi slučaj, da so šli na tako nenavadno težko ekspedicijo s popolnoma novim tipom, ki je s to vožnjo svojo preskušnjo pač najbolje prestal. Novi tip si je priporil z afriško ekspedicijo spremno pismo za nadaljni razvoj, kakor ga pač nima še nobena nova konstrukcija.

DOGODKI V MEDNARODNI INDUSTRIJI UMETNE SVILE.

Pogajanja o novem dogovoru glede cen izdelkov umetne svile niso imela doslej uspeha. Samo italijanskim velekoncernom se je posrečilo, da so se sporazumeli o ceni in o prodaji. Poleg tega sta sklenila v zadnjem času dogovor holandska koncerna Enka in Breda in se je izvršilo zblizanje Enke in Ver. Glanzstoff d. d. Vsekakor bi mogle te trans-

akcije olajšati sklep mednarodne konvencije. Na drugi strani se pa porajajo zmeraj zopet konkurenčne tvrdke, ki delajo z novimi produkcijskimi metodami in ki morejo prodajati po nižjih cenah kot druga podjetja. Te tvrdke ovirajo tudi konsolidacijo trga umetne svile. V Angliji se je sprožil načrt udeležbe Courtaulds Ltd na Celanese. Delniška večina Celanese se nahaja sedaj v rokah angleškega kemijskega trusta, ki je pripravljen oddati večino podjetju Courtaulds. Ker Celanese doslej ni stopila še v nobeno mednarodno zvezo, se tej akciji pripisuje velika važnost.

Kar se tiče trga umetne svile, je prodaja še zmeraj dosti boljša kot sicer v tekstilni industriji. Zlasti Amerika je za mednarodno blago še zelo sprejemljiva, čeprav tudi sama svojo produkcijo zelo razvija. V zadnjih mesecih je znašal uvoz umetnosvile preje v U. S. A. poldrug milijon funtov, za skoraj 400.000 funtov več kot v isti dobi lanskega leta. Največ je prodala Nemčija, za 600.000 funtov, na drugem mestu je Francija s 400.000 funti. Eksport iz Italije v U. S. A. pada in je znašal o omenjeni dobi samo še 153.000 funtov.

THE AUSTRIAN YEAR BOOK 1929.

Year izg. jir = Jahr, book izg. buk = Buch. Avstrijsko zvezno časnikiarstvo je izdalo pod gornjim naslovom 150 strani obsegajočo publikacijo, ki naj bo »voditelj za angleško govoreče prijatelje Avstrije in obiskovalce naše dežele«. Kdor je imel doslej poklicno, kupijsko ali družabno opravka z angleško govorečim svetom, je zelo občutil pomanjkanje opisa Avstrije v angleškem jeziku. Sicer so razne korporacije in razni uradi — zvezne železnice, Narodna banka, Trgovska zbornica — izdali že več publikacij v angleškem jeziku, a šlo je zmeraj za bolj ali manj omejeno snov. The Austrian Year Book pa prinaša splošni pregled o Avstriji, o ustavi in politiki, o finančnih in gospodarskih razmerah, ter prinaša poleg tega doneske o zveznem gledališču, o pokrajinskih in umetniških lepota Avstrije, s čimer postane knjiga eno najboljših propagandnih del za tujski promet. Biografije ca. 50 politikov in državnikov dopolnjujejo odstavek o ustavi in politiki. V zaključnem odstavku je obravnavano delovanje na Dunaju se nahajajočih angleških in ameriških društev.

Priobčili smo ta članek z namenom, da pokažemo našim bralcem, kako se drugod trudijo za dvig blagostanja, kako skušajo privabiti tuje v deželo itd. Lahko si mislimo, kako izredno potrebna bi bila takšna publikacija tudi o Jugoslaviji.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKI TRG, 27. JUNIJA 1929.

Radi treh praznikov so se v Mariboru vršili vsi tedenski sejmi v četrtek, 27. junija in vsi do srednje založeni, pa tudi obiskani niso bili dobro. Slaninariji so pripeljali na 9 vozeh samo 17 zaklanih svinj, perutnine je bilo komaj

100 komadov in samo en kmet je pripeljal en voz krompirja in en drugi kmet pa en voz slame v mesto, pač pa so kmetje imeli naročeno seno, katerega so pripeljali v nedeljo, 30. junija v mesto.

Cene mesu se prav nič niso spremenile in tudi perutnina se je prodajala po visokih cenah. Druge cene pa so bile: krompirju 1,50—1,75, letošnjemu 5 in 6 Din, kumarcam 7, paradižnikom 16 do 18, fižolu v stročju 8—10, kislemu zelju 5, kisli repi 2, čebuli 4, česnu 14—16 za kilogram, karfijoli 3—8, glavniati solati 0,25 za komad. Sadju: češnjam 8 do 10 za kilogram, oziroma 3—5 za liter, marelicam 36 za kg, borovnicam 4—5, jagodam 14—16 za liter, pomarančam 1,50—4, limonam 1—1,25 za komad. — Cvetlicam 0,25—4. rožam 1,50—5 Din za komad.

Lesene in lončene robe je bilo precej na trgu in se je prodajala po 1—80 Din, lesene grablje po 8—9, lesene vile po 10—11, brezove metle po 1,75—5 Din za komad, koruzna slama pa po 30—35 Din za vrečo.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 8. julija t. l. ponudbe glede dobave lesa; do 10. julija t. l. pa glede dobave 10.000 kg železne pločevine. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Subotici sprejema do 6. julija t. l. ponudbe glede oddaje 5000 kg starih svinčenih plomb ali prelitev; do 8. julija t. l. glede dobave 30 komadov lesenih čebrov za vodo; do 12. julija t. l. glede dobave 1500 kg mila za pranje, 1000 kg kristalne sode, 6000 komadov metelj in 400 komadov krtač za ribanje. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 18. julija t. l. ponudbe glede dobave 1 jamskega vitlja, 1 sklepara, 2 kožnatih zobatih koles za motor ter glede dobave 2 ročnih jamskih ventilatorjev. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. julija t. l. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov, železnih nosilcev, 50 metrov balat-jermen ter glede dobave strešne lepenke. — Direkcija državnih rudarskih preduzeč v Sarajevu sprejema do 20. julija t. l. ponudbe glede dobave manesmanovih cevi. — Dne 20. julija t. l. se bo vršila pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odeljenje, v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave svilenega papirja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 8. julija t. l. se bo vršila pri Ekonomskem odeljenju Ministrstva vojske in mornarice v Beogradu licitacija glede dobave 1000 komadov vagonskih plah. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Dne 16. julija t. l. se bo vršila pri Komandi 39. pešadijskega polka v Celju licitacija glede dobave živil (zdrob, riž, sladkor, čaj, čebula, krompir), mila, sode ter glede dnevne dobave jajc, mleka, kruha in mesa. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.)

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže
pražene kave,
mlečnih dišav in
rudninske vode.

Točna in solidna
postrežba!

Kahtevaste cenik!

R. RANZINGER - LJUBLJANA
Telefon 2000 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2000
Špedicijsko podjetje, skladišče, carin-
sko posredništvo, prevažanje pohištva

Parketne deščice
Trstje za strope

Bakula
(leseno pletivo)
za strope in stene

Strešno lepenko
in lesni cement

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ulica 22 - Telefon int. 2513

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje,
moko in druge pri-
delke. - Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lasna pražarna za
kavo in mlin za dišava
z električnim obratom.

Cenik
na razpolago!

TISKARNA

MERKUR

TRG-IND. D. D.

LJUBLJANA

Gregorčičeva
ul. 23. Tel. 2552

se priporoča za naro-
čila vseh trgovskih in
uradnih tiskovin. Tiska
časopise, knjige, bro-
šure, cenike, statuta,
tabele, letake i. t. d.
Knjigoveška dela in-
vršuje v LASTNI
KNJIGOVESNICO